

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 17 lutego 2017 r.

DPPI-WPPIp.4010.123.2017.MS

Krzysztof Baszczyński

Wiceprezes Zarządu Głównego
Związku Nauczycielstwa Polskiego

Szanowny Panie Prezesie,

odpowiadając na pismo z dnia 26 stycznia br. (znak: ZPE/022/2/2017) przekazujące uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, uprzejmie przedstawiam poniższe stanowisko.

Prace nad przygotowaniem nowej podstawy programowej były prowadzone w Ministerstwie Edukacji Narodowej od lutego 2016 r. i rozpoczęły się od szczegółowego przeglądu i analizy obecnie obowiązującej podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

W trakcie trwania ogólnopolskiej debaty o edukacji „Uczeń. Rodzic. Nauczyciel – Dobra Zmiana” eksperci przygotowali propozycje kierunków zmian w podstawie programowej poszczególnych przedmiotów. Następnie wybrane przez Ministra Edukacji Narodowej zespoły ekspertów rozpoczęły prace nad przygotowaniem projektu podstawy programowej poszczególnych przedmiotów. W dniu 30 listopada 2016 r. wstępna wersja projektu została przedstawiona do prekonsultacji publicznych, w trakcie których zespoły ekspertów

przeanalizowały blisko 800 opinii, które wpłynęły do Ministerstwa Edukacji Narodowej od partnerów społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji, przedstawicieli środowiska oświatowego i osób indywidualnych. Następnie przygotowano ostateczną wersję projektu, który w dniu 30 grudnia 2016 r. został skierowany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych.

Odnosząc się do braku przejściowej podstawy programowej dla uczniów, którzy w roku szkolnym 2017/2018 będą kontynuować naukę w klasie VII szkoły podstawowej, uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej wraz z zespołem ekspertów przystępując do prac nad przygotowaniem projektu nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, wzięło pod uwagę zakładany zakres kształcenia w szkołach ponadpodstawowych oraz zakres obecnej podstawy programowej dla szkoły podstawowej. Przeprowadzona została analiza możliwości opracowania nowej podstawy programowej dla 8-letniej szkoły podstawowej, która nie wymagałaby wersji przejściowej dla uczniów rozpoczynających w roku szkolnym 2017/2018 naukę w klasie VII. Zatem, przekazany do konsultacji publicznych projekt rozporządzenia w sprawie podstawy programowej dla szkoły podstawowej obejmował docelową podstawę programową, zawierającą wszystkie treści potrzebne w kształceniu na II etapie edukacyjnym.

Należy dodać, że uczniowie klas VII i VIII będą kontynuować naukę w wybranym typie szkoły ponadpodstawowej, a założeniem nowej podstawy programowej jest powrót do spiralnego układu treści nauczania – w rozumieniu powtarzania i utrwalania materiału na kolejnych, wyższych etapach nauczania.

Uwagi szczegółowe dotyczące załączników nr 1 i 2 zostały przeanalizowane przez zespoły ekspertów i częściowo uwzględnione.

W odniesieniu do uwag do załącznika nr 3 (podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym) wyjaśniam i informuję.

Projektowane przepisy nie przewidują skrócenia okresu kształcenia uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niezależnie od typu i rodzaju szkoły (oddziału), do której uczęszczają, tj. ogólnodostępna, integracyjna, specjalna.

Kwestie te, tak jak obecnie, uregulowane będą w rozporządzeniu w sprawie ramowych planów nauczania. Obecnie w Ministerstwie Edukacji Narodowej trwają prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia stanowiącego wykonanie upoważnienia art. 47 ust. 4 projektu ustawy - Prawo oświatowe (Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe - Dz. U. z 2017 r. poz. 59).

Po wprowadzeniu reformy, uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego będą mogli uczyć się w szkole podstawowej do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 20. rok życia, natomiast w przypadku szkoły ponadpodstawowej do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 24. rok życia.

Jednocześnie przepisy prawa umożliwiają dziecku posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane ze względu na jeden z rodzajów niepełnosprawności określony w przepisach prawa oświatowego, skorzystanie z możliwości odroczenia obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 9 lat.

Wyodrębnienie specjalnych zajęć poświęconych komunikowaniu się jest uzasadnione potrzebą stworzenia optymalnych warunków rozwijania indywidualnych strategii doboru kodów i środków służących do porozumiewania się, zgodnie ze specjalnymi potrzebami ucznia, ustalonymi w wyniku diagnozy funkcjonalnej. Celem tych zajęć jest systematyczne wypracowywanie odpowiedniego dla każdego dziecka sposobu porozumiewania się oraz zestawu pomocy służących do doskonalenia tego procesu w postaci środków wspomagających lub zastępujących mowę (AAC - Augmentative and Alternative Communication). Sprawność komunikowania się stanowi, bowiem warunek uczestnictwa w interakcjach z innymi ludźmi i nieodzowną podstawę edukacji. Wypracowany sposób komunikowania się i zestaw pomocy powinien być stosowany na wszystkich zajęciach i stale rozwijany, a następnie opisany w suplemencie do świadectwa szkolnego, aby mógł być użyteczny w kolejnych okresach życia absolwenta. Rozwój metodyki stosowania wspomagających i alternatywnych sposobów komunikowania się jest najcenniejszym osiągnięciem współczesnej pedagogiki specjalnej. Wprowadzenie specjalnych zajęć z komunikowania się stanowi jedną z najważniejszych zmian w edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym i wyznacza drogę jej unowocześnienia.

Rezygnacja z podziału zajęć rozwijających sprawności uczniów na plastykę, muzykę i technikę jest uzasadniona koniecznością postępowania dostosowanego do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów. W zestawie działań rozwijających ich sprawności – zarówno te, które należą do „mocnych stron”, jak i te, które są ograniczone przez najgłębsze deficyty – zaproponowano szeroki wachlarz form zajęć pobudzających aktywność i motywację do działania, stymulujących rozwój, rozwijających uzdolnienia i kreatywność. Działania te mogą być dobierane do potrzeb uczniów zgodnie z ich uzdolnieniami i zainteresowaniami. Oczwiste jest, że

w przebiegu kształcenia powinny być wykorzystywane różne rodzaje działań, zgodnie z indywidualnymi programami edukacyjno-terapeutycznymi. Rzetelna realizacja dobrze przygotowanych programów nie może doprowadzić do zagrożenia wynikającego z rzekomej dowolności w dysponowaniu tymi godzinami przez dyrektorów. Wprowadzona zmiana jest oparta na doświadczeniu wielu nauczycieli, którzy dążą do unikania czynności pozornych i mało efektywnych, starają się rozwijać szczególnie te umiejętności uczniów, które mogą dać im szansę sukcesu i satysfakcji w bezpośrednim działaniu, a także stanowić podstawę przygotowania do pracy lub innych form aktywności w dorosłym życiu.

Możliwość uczestniczenia ucznia w zajęciach różnych grup jest uzasadniona potrzebą rozwijania relacji społecznych oraz form aktywności odpowiadających potrzebom indywidualnym, a także celami nauczania, rehabilitacji i terapii, które wynikają z indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego. Wiedza i doświadczenie nauczycieli pozwala na efektywne wykorzystanie takiej możliwości bez narażania uczniów na dyskomfort emocjonalny i poczucie zagrożenia, ani też na poczucie odłączenia od grupy rówieśniczej. Wprowadzenie do podstawy programowej takiej możliwości było i jest postulowane przez doświadczonych nauczycieli, którzy dążą do jak najpełniejszego urzeczywistniania indywidualnych zasobów rozwojowych uczniów z niepełnosprawnością intelektualną.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Maciej Kopeć
Podsekretarz Stanu